

ת"פ 48901/05/14 - מדינת ישראל נגד א א

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
ת"פ 48901-05-14 מדינת ישראל נ' א(עציר)

בפני בעניין: כב' השופטת מיכל ברנט
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
א א (עציר)

הנאשם

נוכחים: ב"כ המאשימה עו"ד מיטל אילן

ב"כ הנאשם עו"ד עלא תילאווי

הנאשם הובא על ידי שב"ס

גזר דין

1. הנאשם, צעיר יליד 1985, הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון דיוני, בכתב אישום מתוקן, המייחס לו עבירות של מעשה פזיזות, עבירה לפי סעיף 338(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "החוק") והיזק לרכוש בזדון, עבירה לפי סעיף 452 לחוק.

2. הסדר הטיעון הדיוני אליו הגיעו הצדדים, הוגש לבית המשפט לאחר שהתקבלה חוות דעת פסיכיאטרית שקבעה כי הנאשם כשיר לעמוד לדין. לא היתה הסכמה לעניין העונש.

עובדות כתב האישום המתוקן

3. הנאשם התגורר ביחידת דיור השייכת לאביו וצמודה לבניין מגורים ברח' ... בלוד (להלן: "הדירה").

ביום 21.5.2014 בשעה 20:52, או בסמוך לכך, נטל הנאשם שלושה מזרנים שהיו בדירה, הניחם בחדר השירותים שבדירה, שלח בהם אש באמצעות מצית ובעוד האש מתלקחת בדירה, עזב את המקום.

כתוצאה ממעשיו, התפשטה האש בדירה וחדר השירותים נשרף כליל.

כוחות כיבוי שהוזעקו על ידי שכנים, הגיעו למקום וכיבו את הדלקה ומנעו התפשטותה.

כתוצאה ממעשיו של הנאשם, נפגעו קל שלושה עוברי אורח כתוצאה משאיפת עשן וקיבלו טיפול רפואי.

לדירה נגרמו נזקים כבדים.

ראיות לעונש

4. במסגרת הראיות לעונש הגישה ב"כ המאשימה את גיליון הרישום הפלילי של הנאשם ממנו עולה כי לנאשם שמונה הרשעות קודמות, שתיים מבית משפט לנוער בעבירות סמים, הצתה, איומים, שבל"ר, נהיגה פוחזת של רכב, נהיגה ללא רישיון והפרעה לשוטר במילוי תפקידו, בגין ריצה 36 חודשי מאסר וכן הוטלו עליו עונשים נלווים. הרשעותיו האחרות של הנאשם בעבירות סמים, שתי עבירות של היזק לרכוש במזיד, איומים, תקיפה הגורמת לחבלה של ממש, תקיפת עובד ציבור, הובלת נשק, החזקת אגרופן או סכין למטרה לא כשרה, איומים והפרת הוראה חוקית, בגין נדון לעונשי מאסר בפועל שהצטברו לכדי 45 חודשים.

סך הכל ריצה הנאשם כ- 81 חודשי מאסר בפועל.

עוד הוגש גזר דין בעניינו של הנאשם שניתן על ידי כב' השופטת דסקין בת"פ (שלום רמלה) 33897-11-11 בו הושת על הנאשם עונש של 6 חודשי מאסר על תנאי, שהוא בר הפעלה.

בנוסף, הגישה ב"כ המאשימה את חוות הדעת של חקירת השריפה, יחד עם תמונות ולוח מז"פ המתארות את הנזק שנגרם ליחידת הדיור. כן הוגשו שתי חוות דעת פסיכיאטריות בעניינו של הנאשם שהביאו לתיקון כתב האישום.

5. מטעם הנאשם העיד אביו, מר מ. א. על פי דבריו, הנאשם מקבל טיפול פסיכיאטרי משנת 2005 בבתי החולים "באר יעקב" ו"שער מנשה". תיאר כי המשפחה הזניחה את הנאשם ואת הטיפול בו. בהתייחסו ליחידת הדיור, סיפר שהנאשם התגורר שם לבד, בצד הבית. מה שקרה, קרה בחדר שלו.

הנזק תוקן על ידו ונאמד ב 1,000 - 1,500 ₪.

עוד סיפר שהוא קבלן בניין ומוכן להיענות לבקשת הנאשם ולקחת אותו לעבוד עימו, על מנת שיתפרנס. כמו כן, ידאג כי הנאשם יקבל טיפול פסיכיאטרי.

לשאלת ב"כ המאשימה סיפר שלא הייתה אלימות מצידו של הנאשם כלפי בני משפחה, היה יכוח עם אחת האחיות והוא נענש על כך.

האב אישר שלנאשם רקע בעבירות סמים והוא לא תמיד מקפיד על לקיחת הטיפול הפסיכיאטרי כי אין לו אחריות כלפי עצמו.

טיעוני ב"כ הצדדים לעונש

6. ב"כ המאשימה טענה כי נקודת המוצא לתיקון כתב האישום היו חוות הדעת הפסיכיאטריות בעניינו של הנאשם, והתרשמות הפסיכיאטר המחוזי ממצבו. ב"כ המאשימה ציינה כי לנאשם הפרעת אישיות וברקע שימוש בסמים וקושי באבחון מחלת הסכיזופרניה. הנאשם מתקשה לטפל בעצמו, מסרב לקבל טיפול תרופתי והאירוע המיוחס לו הוא עוד אירוע ברצף של אירועים פליליים בהם הורשע בעבר.

מתחם הענישה, לטעמה של ב"כ המאשימה, הוא בין 4 ל-20 חודשי מאסר בפועל, כאשר בשל פזיזותו של הנאשם העונש הראוי בנסיבות העניין הוא מאמצע המתחם כלפי מעלה ובמצטבר ל-6 חודשי מאסר ברי הפעלה מתיק בית משפט השלום ברמלה.

לשיטת ב"כ המאשימה, המתחם גובש בהתאם לפסיקה ולעובדה שמדובר במעשה שנעשה בפזיזות, תוך ידיעה ברורה של הרכיבים העובדתיים, המעלה את רף הענישה בתוך המתחם, בעיקר נוכח דברי הנאשם בתחנת המשטרה "פשוט סתם בא לי לשרוף ונשבר לי מהכל". עוד ציינה ב"כ המאשימה שלחומרה יש להתייחס לכך שאירוע של אש תחילתו ידועה אבל סופו אינו ברור, במקרה זה שלושה עוברי אורח נפגעו משאיפת עשן וטופלו במקום וליחידת הדיור נגרם נזק.

לנאשם עבר פלילי מכביד, בעברו 8 הרשעות, הוא נכנס ויוצא מבתי סוהר, התנהגותו הינה התנהגות עבריינית וניתן לראות הסלמה במעשיו. לטענתה, בעניינו של נאשם זה יש צורך בענישה מוחשית, גם אם במקרים דומים, העונשים שמשית בית המשפט אינם חמורים. הענישה צריכה להצטבר למאסר על תנאי ולשקף את הדפוס האלים והאימפולסיבי של הנאשם.

ב"כ המאשימה הפנתה לשני פסקי דין:

א. ת"פ 46321-05-14, **מדינת ישראל נ' זכריה**, ביהמ"ש המחוזי בחיפה, ניתן ביום 9.7.2014. שם הורשע נאשם, לו עבר פלילי מכביד והתמכרות לאלכוהול במסגרת הסדר טיעון, לאחר שהודה בעובדות כתב אישום מתוקן בשני אישומים. באישום הראשון בשתי עבירות אישומים וגרימת שריפה ברשלנות ובאישום השני הורשע בעבירת אישומים ועבירה של מעשה פזיזות ורשלנות. דובר שם בשני מקרים של הצתה ואישומים כלפי שכניו של הנאשם. בית המשפט ציין שראוי לקבוע מתחם לכל אחד מהאישומים בנפרד וקבע מתחם שנע בין 4 ל- 18 חודשי מאסר לריצוי בפועל בציינו כי עבירת ההצתה מסכנת את שלום הציבור ורכושו.

על הנאשם נגזרו סה"כ בגין שני האישומים 12 חודשי מאסר לריצוי בפועל ועונשים נלווים.

ב. ת"פ 37815-05-10, **מדינת ישראל נ' שלום פינחסוב**, בית משפט השלום בנתניה, ניתן ביום 11.7.2010 שם הורשע הנאשם, על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון בעבירות של היזק לרכוש במזיד ומעשה פזיזות ורשלנות. לנאשם היה עבר פלילי מכביד והוא ריצה מאסרים קודמים. נגזרו עליו 8 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

7. ב"כ הנאשם ציין בראשית טיעונו כי אינו מקל ראש במעשה ואינו מתעלם מן הפסיקה שקבעה שלא ניתן לנבא כיצד תסתיים שליחת אש. הוא ציין כי לא הוכח קשר ישיר בין מחלת הנפש ממנה סובל הנאשם למעשה העבירה.

לטענתו, מדובר בנאשם הסובל מהפרעת אישיות, החווה הזנחה ממשית בתוך משפחתו, שהגיע לבית החולים 4 ימים קודם לאירוע וביקש להתאשפז כיוון ששמע קולות. הוא שוחרר כעבור יומיים, שב לביתו והרגיש מוזנח, ובעצם לצורך משיכת תשומת לב, שלח אש במזרונים אותם הניח בשירותים ביחידת הדיור בה התגורר.

עוד ציין כי הנאשם עצמו ניגש לתחנת המשטרה, תיאר את האירוע וביקש להיעצר והוא עצור משום שלא נמצאה חלופת מעצר הולמת.

לשיטתו, אין ביסוד המעשה כל רגשי נקם במשפחה ולא תוכנית עבריינית לפגוע במי מהם, היות והנאשם עצמו ציין שידע שאין אנשים בבית אותה עת.

ב"כ הנאשם הוסיף וטען כי לאור כל הנסיבות, אין הצדקה להחמיר בקביעת רף הענישה, בעיקר כי מי שנפגע משאיפת עשן, היו אנשים שנקלעו למקום. ביקש להתחשב בנסיבות העניין בעובדה שהנאשם קרוב לסייג אחריות פלילית ולעובדה שאביו של הנאשם הביע רצון לתמוך ולסייע לו מבחינה טיפולית ותעסוקתית, דבר שיכול להקטין את הסיכון שנשקף מהנאשם.

ב"כ הנאשם ביקש בתום סיכומיו, לאור הודאת הנאשם, שיתוף הפעולה עם המשטרה והעובדה כי הוא מצוי במעצר מאז יום 21.5.2014, להטיל עליו עונש שיחפוף תקופת מעצרו, ולא יעלה על 7 חודשים וזאת מבלי להפעיל את עונש המאסר המותנה במצטבר לעונש המאסר.

ב"כ הנאשם הפנה למספר פסקי דין המתייחסים לרמת ענישה במקרים דומים:

א. בת"פ 34758-01-14, **מדינת ישראל נ' אלון לוי**, שניתן על ידי אג' ביום 14.12.2014, נדון נאשם שהורשע בעבירה של גרימת שריפה ברשלנות ל-8 חודשי מאסר.

ב. בת"פ (חיפה) 44470-10-11, **מדינת ישראל נ' לואי סואעד**, נגזר על נאשם שהורשע בביצוע עבירה של הצתת רכב, 6 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות. במקרה זה התחשב בית המשפט בעובדה שהנאשם היה על סף הבגירות, העובדה שהושג הסדר לפיצוי המתלונן, תוך אימוץ מסקנת שירות המבחן והעדפת הפן השיקומי.
עמוד 4

ג. בע"פ 4311/12, **מילאד סורי נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 8.11.2012 (פורסם בנבו) הופחת עונש המאסר שהוטל על הנאשם בגין שבירת חלון רכב והצתתו מ-9 חודשי מאסר לריצוי בפועל ל-6 חודשי מאסר שירוצה בעבודות שירות זאת בשל גילו הצעיר של הנאשם, היעדר עבר פלילי והעובדה שביצע את העבירה בחובבנות ומבלי שהתכוון לגרום לנזק. עוד ציין בית המשפט את העובדה שמשפחתו של הנאשם נרתמה להליך השיקום, הוא השתתף בכל הפגישות בשירות המבחן והתחרט בכנות על מעשהו.

ד. בע"פ 7139/13, **טרפה צקול נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 23.1.2014, פורסם בנבו, נדון המערער בגין עבירה של הצתה וגרימת נזק ל-27 חודשי מאסר בפועל והפעלת 6 חודשי מאסר על תנאי (3 בחופף ו-3 במצטבר). ביהמ"ש העליון העמיד את עונש המאסר על 21 חודשים בקובעו כי נסיבות הקשורות בביצוע העבירה מהוות שיקול חשוב בקביעת מתחם הענישה ההולם והתחשב במצבו הנפשי הקשה של המערער בעת ביצוע המעשים.

הנאשם אמר דברו אחרון. הוא הביע חרטה על מעשיו וביקש להקל בעונשו. סיפר שהיה 9.5 שנים בבית סוהר, לא עשה דבר בחיים וביקש רחמי בית המשפט והזדמנות לקחת אחריות על חייו.

דין והכרעה

8. מעשהו של הנאשם חמור ומחייב הטלת עונש ראוי והולם. לא אחת קבע בית המשפט העליון כי תחילתה של הצתת אש ידועה, אך "אחריתה מי ישורנו". בעבירה זו חומרה מובהקת משום שנוצרת בה סכנה ממשית לנפש ורכוש. (ראה לעניין זה ע"פ 10221/06, **ג'ורן נ' מדינת ישראל**, פורסם בפדאור 2008 וכן ע"פ 3210/06, **עמארה נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 18.3.2007 (פורסם בנבו)). בענייננו, שעה שהצית הנאשם את חדרו, אף שידע כי אין איש בבית, הוא לא יכול היה לצפות כיצד יתפתח האירוע ומה תהיינה תוצאותיו.

9. העובדה שהנאשם נמצא על סף סייג אחריות פלילית והטענה לפיה מדובר ב"זעקה לעזרה" כטענת הסניגור, אין בה כדי למלט את הנאשם מעונש של מאסר מאחורי סורג ובריח.

הנאשם גרם לנזק ליחידת הדיור ולכך ששלושה עוברי אורח שביקשו לסייע בכיבוי האש נפגעו משאיפת עשן.

10. עבירה זו של מעשה פזיזות והיזק לרכוש בזדון פוגעות בביטחון ושלום הציבור, רכושו ועשויות אף לגרום לנזק לגופו של אדם.

11. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, יש להתחשב בשיקולי הענישה בנזק שנגרם בפועל לרבות בנזק הפוטנציאלי. בענייננו, נגרם נזק לרכוש ומתוך עדות אביו של הנאשם כמו גם מהמסמכים והתמונות שהוגשו על ידי ב"כ המאשימה, ניתן לקבוע כי היקפו של הנזק אינו מן החמורים, והוא תוקן על ידי האב.

גם עוברי האורח ששאפו עשן, נפגעו באופן קל, טופלו במקום ושחררו.

12. יש ממש בטענת הסניגור לגבי מצבו הנפשי הרעוע של הנאשם, גם אם נקבע על ידי הפסיכיאטר המחוזי כי הוא כשיר לעמוד לדין. הנאשם שוחרר מאשפוז אך יומיים לפני המעשה, ויש להתחשב בנתון זה בעת קביעת מתחם הענישה.

13. עיון בפסיקה מלמד כי רף הענישה בעבירות של הצתה על קשת גווניה, אינו אחיד ומתחמי הענישה קשורים בקשר ישיר לנסיבות כל מקרה ובעיקר לנסיבותיו האישיות של הנאשם. בעניין זה אפנה לפסיקה שצירף הסניגור, ואשר מאוזכרת בסעיף 7 לעיל. בתי המשפט נוהגים לגזור עונשים הנעים בין מאסר שירוצה בעבודות שירות לבין 18 חודשי מאסר, כענישה ממוצעת. יחד עם זאת, ניתן להצביע בפסיקה על מקרים אחרים בהם נגזרו על נאשמים עונשי מאסר משמעותיים בגין הצתה (ראה לעניין זה ע"פ 6463/11, **ברדוגו נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 5.6.2012, (פורסם בנבו) שם נגזרו על הנאשם 40 חודשי מאסר בפועל).

14. בקביעת מתחם הענישה, במכלול השיקולים, על פי רמת הענישה הנוהגת אני סבורה כי מתחם הענישה במקרה זה נע בין מאסר שירוצה בעבודות שירות ל- 12 חודשי מאסר בפועל.

15. בקביעת עונשו של הנאשם בתוך מתחם הענישה, נתתי דעתי לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, בין היתר להסכמת הצדדים לפיה בעת ביצוע העבירות היה הנאשם שרוי במצב קשה, על רקע מחלת נפש, ולאחר ששוחרר מאשפוז, אליו הגיע באופן עצמאי מאחר וטען כי הוא שומע קולות. הנאשם מוכר כחולה פסיכיאטרי, אולם משפחתו הזניחה אותו ולא סייעה בטיפול בו. הנאשם נטל אחריות על מעשיו, הסגיר עצמו למשטרה והודה בביצוע המעשה וחסך בזמן שיפוטי.

מאידך, יש לשקול לחומרא את עברו הפלילי המכביד של הנאשם החובק 8 הרשעות במגוון עבירות, ביניהן היזק במזיד לרכוש, הצתה, תקיפה, עבירות סמים, איומים, שבל"ר ואת העובדה כי ריצה מאסרים המצטברים לכדי 81 חודשי מאסר מאחורי סורג ובריאח והוא רק בן 29 שנים.

16. בהתחשב בכל אלה, באתי לכלל מסקנה כי יש לגזור על נאשם 8 חודשי מאסר בפועל.

בנוסף, הנני מורה על הפעלת עונש המאסר המותנה שהושת על הנאשם בת.פ. 11-11-33897 באופן ש-3 חודשים יופעלו בחופף למאסר שהוטל עליו בתיק זה ו-3 חודשים במצטבר.

סך הכל ירצה הנאשם 11 חודשי מאסר בפועל ומנינם מיום מעצרו 21.5.2014.

כמו כן, אני משיתה על הנאשם 8 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא שלא יעבור בתוך שנתיים מיום שחרורו עבירה בה הורשע בתיק זה.

ניתן היום, ב' טבת, 24 דצמבר 2014, במעמד הצדדים.